

מסורת הש"ס

א לר"י. כלומר אי כר"י כבירה ליה דלמר לקמן [מה:] תס לא כני ליה בשמירה פחותה כגון דענד ליה שמירה פחותה: אי לר"א בן יעקב. דלמר תס כני ליה בשמירה פחותה כגון דלא ענד ליה שמירה כלל. ואיטרך לר"י יעקב לאשמעינן דמעמידן אפוטרופוס לתס ולהכי תנא ח"י ולא תנא רבי יעקב מתייב סתמא דלא מימא כנועד קמיירי וכולה נוקא קאמר אלג כנס אפילו פלגא נוקא נמי לא דאין מעמידן: אל דא דאין כיה פרסי טעמא. הואיל וק"ל לרנא דלא פליגי ר"י יעקב ור"י כנולהו כבירה ליה הכי ולהכי אוקמה רנא כנועד ובשמירה פחותה דתשמע מינה דלית ליה לר"י יעקב כרבי יהודה דסגי ליה לנד מועדות בשמירה פחותה וד תמות כמקומה עומדת ולדידיה לא כני ליה בשמירה פחותה ותשמע נמי דמעמידן אפוטרופוס לתס לגבות מגופו: רשות משנה איכא בינייהו. בין רבי יעקב לר"י: הכי הוא כחוקקא. ושמעאל בעלים ג"ש החלי מגופו וחצי מעליה ככל תמיס שהועדו: משלמין מן הטעיה. נוק: ואין משלמין כופר. היכא דהימת את האדם: בדניוק שיימינן. כנופו של מת ובהכי מכפר מויק: נאמרה שיקא למעלה. לענין דמי ולדות כאשר ישית עליו בעל האשה [שמות כא]: נאמרה שיקא למטה. כנועד דהימת ואלא כופר יושם עליו [טס]: ידיל משלמין כופר. דכשלמא נוקין האי פלגא משלם והאי פלגא משלם דלהיקא דניוק קפיד רחמנא והאי מטי ליה נוק שלם אלג כופרא כפרה דמויק הוא ומרזייהו כפרה נעו וכתיב כופר לא מיכפר: מששכנין אוסו. גזר הקדש דמין דלאו לכפרה אתי משהי ליה: חייבי טעאוס אין מששכנין אוסו. רכין [ככבוריה חטאיה קבעי לה לא משהי ליה: אספגרי כמייסא. הוסגרי ונאלמתי כראשונה: ונמלא מועד. והיך כבית שאל: בעלים משלמין ח"ג ושאל ח"ג נוק. דנעירומא דמס מיהא [ט] מקבל עליה ובעלים הואיל ולא הדיעיהו משלמין הח"ג: הועד כבית שאל. שהיך בתוך ימי שאילתו ג' פעמים: וסחירו לבעלים. ואת"כ היך בעלים משלמין ח"ג נוק. לקמן [פ"ג] מפרש טעמא דקסבר רשות משנה ופרקינן רישא למיפא: אריא לא שאילי. נעירומא דאריא לא קבילת עלי דא תס הוה לא הוה נגמ: שפייר בו שהוה נגמ. אלג לא דיע שנגמ ג' נגחות הלכך נעירומא [דמס] נגמ קביל עליה והוה ל"י נעורו: מגופו. ולא חשמי: הוה

תורה אור השלם

1. אם כבר יושב עליו ונתן פרץ נפשו ככל אשר יושב עליו. שבות כא ל

הגהות הב"ח

(ב) ר"י ד"ה חייבי וכו' דלכפורות: (ג) ד"ה בעלים ט"ז מיהא קיבל עליה:

גילוי הש"ס

גמ' ונתן פרץ נפשו. ט"ז ערין דף כ ע"א מודה דמי: שם רבי יוחנן. ט"ז ירושלמי ספרי דרבינו: שם רבי סוקי. ט"ז לקמן דף פד ע"א מוס' ד"ה פ"א: שם משבחה ליה רבא. ט"ז וכו' ד"ה לא ע"א ט"ז: ר"ה ח"ה כופר שלם בו אבל לענין החטאוי'. ט"ז כ"ג דף ט ע"ב מוס' ד"ה ורבי: ד"ה ולישא בו רבין ואריה. ט"ז לט"ז דף ג' ע"א מוס' ד"ה א"ן. ונתן דף מה פ"ב מוס' ד"ה ל"א:

שור שנגח ד' וה' פרק רביעי בבא קמא

מ.

שור ש' ב' שותפין. בשני שורים של שנים לא מני למיבעי דלר"י בן זמירא דלמר (פסחידין דף ע"ח). כההוה עשרה בני אדם צוה אחר זה האחרון חייב ה"ג האחרון חייב וז' צבת אחת כולן פטורין ממימה דכמימת בעלים כך מימת השור וכוון דפטורין ממימה פטורין מטכור למ"ד לקמן אין השור כשקילה אין הבעלים משלמין

כופר: כופר אחד אפר רחמנא וז'א ב'. ואע"ג דלגבי חטאת אפר כפ' המזניע (שנת דף נ"ג: וטס"ו) גבי המזניע ככר לר"ה"ר והוליו שנים חייבין ומסתמא כל חד וחד חייב חטאת חמס כיון דכל חד משמיב אדונו כרת מייבז מני אשגבתו חטאת ועוד חטאת דלגבוה אין להקפיד אי מציאין שמי חטאות אלג כופר דלחבירו למה ירויה זה צבת שהשור לשנים: כופר ש'אם אפר רחמנא וז'א חצי כופר. דוקא לענין כופר דכפרה היא דמסתמא כפרה שלימה זריכא * אלג לענין המשלמין אמר לקמן כבורה (דף ע"א:) ה' כקר ואפילו ה' חלאי כקר וזה אפילו מקלת זה דפ' אותו ואת בנו (תולין דף ע"ט:) ודמו [אפילו] מקלת דמו דכיסוי הדם (סס דף פ"ח.) וחצי מתנות דהרוע (סס דף ק"ג.) וכבוד ואפילו מקלת כבוד דרש כבודו (דף ג. וטס"ו) לא שייך לאמורי הכל וההיא [דחומש ולא חצי חומש דפ' יס כבוד (סס דף מ"ח): שייך טפי והא דמשלם תס חצי כופר לר' יוסף הגלילי היינו כופר שלם דדידיה וכן המית מי שחלו ענד וחליו בן מורין דהשולת (נעין דף מ"ג): דמשלם חצי כופר לירושלמי היינו כופר שלם דדידיה: חייבי כופר טא. בירוקי הניוק עלמו מבעיה ליה אס יכולין למשכנו: ולימא ליה אי חם הוה משתלם מגופו. הך פירכא לית ליה לר"י דלמר ד' תמות כמקומה עומדת וכן ההיא פירכא דהוה מערקנא ליה לנגמא אלג ההיא פירכא דמודינא ומפטר אתיא אף אליבא דר"י * דכיון דאיעיד לאו קנסא הוא: לאו תורא בעית לשלמי. וז"ת אי הוה תס לא הוה משתלם אלג כמו שהשור שוה והשתא משלם כל חצי נוק מהעליה אע"פ שאין השור שוה כל כך ו"ל דהשתא נמי לא משלם אלג בשווי של שור: אי

דלמא כיון דלחבריה הוא דבעי מיתבא ליה ממונא הוא ולא חמיר עליה ובעי משכוניה אי גמי כיון דהוא לא חמא וממוניה הוא דאויק לא חמיר מילתא עילייה ובעי משכוניה א"ל שבקן * אסתגר בקמייתא: ח"ד * שאלו בחזקת תם ונמצא מועד בעלים משלמין חצי נוק ושואל משלם חצי נוק הועד בבית שואל והחוריר לבעלים בעלים משלמין חצי נוק ושואל פטור מכלום אמר מר שאלו בחזקת תם ונמצא מועד בעלים משלמין חצי נוק ושואל חצי נוק ואמאי לימא ליה תורא שאילי אריא לא שאילי אמר רב הכא במאי עסקינן * שהכיר בו שהוא נגחן ונימא ליה תם שאילי מועד לא שאילי משום דא"ל * סוף סוף אי תם הוה פלגא נוקא בעית שלומי השתא גמי זיל שלים פלגא נוקא ונימא ליה אי תם הוה משתלם מגופו משום דא"ל * סוף סוף את לאו תורא בעית שלומי לדידי ונימא ליה אמ

עין משפט

בז א מ"י פ"ו מהלכות מקי ממון הלכה ד: כ"ב ב מ"י ט"ז פ"י הלכה: ג ב מ"י ט"ז הלכה ד: ל א ד מ"י ט"ז הלכה ה: ל"ב ד מ"י פ"ג מהלכות ערובין הלכה ד: ל"ג ו מ"י פ"ד מהלכות מפשה הקרנות הלכה ה:

ל"ד ז מ"י פ"י מהלכות מקי ממון הלכה ד: ל"ה ח ט י מ"י ט"ז הלכה ה ט י"ג הלכות ומ"מ:

מוסף רש"י

מאן תנא כופרא כפרא. לכפר על ג' שנהו שווי את האוס (הכות ב.ב.) דרבנן סברי כופרא ממונא. שהיך נופו של זה והפסיד יורשו דמי ההוה (ט"ז). סבר כופרא כפורה. לכפר על פלגו שמי מיה בני שמי. לשיך יתן דמי עלמו (ט"ז). בדניוק שיימינן. הכי היא ליה כפרה מ' יוב דמי נוק. ולקמיה מפרש טעמיה (ט"ז). מ"ט דרבנן. דאילו ר' שמעאל מחבר טעמיה. כיון דכופרא כפרה. דמי עלמו היה למיכ (ט"ז). נאמרה שיהיה למטה. כמפר אל ספר יוסת עליו (ט"ז). ונאמרה שיהיה למעלה. כמפר יוסת עליו בעל האשה (ט"ז). מה להלן בדניוק. שמשלם דמי ולדות שוויקו (ט"ז). ונתן פרצין נפשו כתיב. דעומן אל הסופר (ט"ז). ורבנן. אתר לך. אין ודאי פדיון נפשו הוא. דכניסן שיימינן. ובהיך היא למיך פדיון נפשו (ט"ז). ממשכנין אותן. גזר נגמ לנתיבן וטול נגל כרסו (וירכ"ו ב.ב.)